

RASSPECIAL

Irish Glen of Imaal terrier – “rough and ready”

Irish Glen of Imaal terrier, en härlig “rough and ready” terrier i ett behändigt format, här Totte i fjällen.

Ursprung:
Irland

Mankhöjd:
max 35.5 cm

Vikt:
16 kg

Päls:
Sträv

Färg:
Blue brindle eller vetefärgad

www.saigit.se

Facebook:
*The Swedish association of the Irish
Glen of Imaal terrier*

Det finns de som tycker att glennen ser ut som en byracka och många säger både ofta och gärna, att de med ögats hjälp kan spåra både den ena och den andra rasinblandningen i våra små, men bastanta vänner... Det finns också många teorier om rasens uppkomst - inte minst på grund av irländarnas förkärlek för historieberättande. Några är mer sannolika än andra, men glennen är och förblir en sällsam och lite “egen” charmig byracka i terriervärlden. Uppkommen efter sina egna mycket specifika förutsättningar.

En liten ras

Människorna kring rasen runt om i världen är idag väldigt engagerade i rasens överlevnad. I de flesta länder är det ganska ovanligt med “stora” uppfödare, tvärtom är den vanligaste

situationen små uppfödare med registrerade kennlar och glenägare som endast vill ta en eller två kullar. Men vi är innerligt glada för varje valp som ser dagens ljus. Idag räknar man med att det sammanlagt i hela världen finns cirka 3500 Irish Glen of Imaal terriers.

Ingela Ryhede

Fartfyllda

På gång i fyrtakt.

Barnintresserade. Foto Ingela Ryhede

Mysiga

"Glennen - med alla de egenskaper som kännetecknar en mycket större hund, en nödvändighet för att klara den tuffa tillvaron på Irland"

Gleann Uí Máil - Glen of Imaal - Glen of Imaal

Det antas att den isolerade dal varifrån våra terriers härstammar, har fått sitt namn efter den grupp människor som invandrade dit för många århundraden sedan. Stammen som bosatte sig i där, bar namnet Uí Mhail och detta kan spåras så långt tillbaka som till 700-talet.

Terriern från dalen Glen of Imaal

Mycket är skrivet om den irländska historien emellertid finns det väldigt lite kvar av den dokumentation som handlar om dalen Glen of Imaal. Dock vet man, att under den engelska drottningen Elizabeth I regeringstid, 1558-1603, stannade många av hennes inhyrda franska och hessiska legosoldater kvar i Wicklowområdet och då även i Glen of Imaal. Man är förhållandevis säker på att rasen

"föddes" i anknytning till detta då de hade tagit med sig sina lågt ställda hundar från sina hemländer, som torde ha varit tidiga typer av Basset-raser. Dessa blandades sedan upp med de lokala terriers som fanns i området. Och på detta sätt skapades den hund, som anses med stor säkerhet vara ursprunget till dagens Glen of Imaal terrier.

Den utveckling, som rasen sedan genomgick under flera hundra år med väldigt lite påverkan från "utsidan", var en av anledningarna till att glennen under mycket lång tid blev en mycket opåverkad och lokal ras. Detta avelsarbete utfördes framförallt av bönder och gruvarbetare, men till viss del också av de jägare som fanns i dalen. Men, återigen bör man vara medveten

om, att en del av historiken kring glennens härkomst är spekulationer, eftersom det finns så lite skriftlig dokumentation att tillgå. Dock är just denna förklaring till dess uppkomst den, som idag anses vara den mest logiska och trovärdiga.

Men det finns ändå några intressanta ledtrådar från arkeologiska utgrävningar i dalen; man har nämligen hittat skelettdelar av hundar med lätt krokiga framben. Referenser finns även i George Tubervilles bok "The noble art of Venerie and Hunting" från 1575, där det beskrivs en glenliknande hund, som anses vara glennens urfader. I denna bok skrivs även bl a: "Först måste man göra klart för sig att det finns två slag av grythundar; och vi antar att den ena sorten kommer från Flandern, och den andra från Artois. De förstnämnda ha krokiga ben och är i allmänhet korthåriga, de senare ha raka ben och har vanligen en tjockare

"Glen of Imaal terrier - ursprunget spåras till den engelska drottningen Elizabeth I regeringstid"

Terriergrupp, Irland 1909

Glen of Imaal-1920

CH Feohanagh Buacaill Deas

Envisa

päls. De krokenta rör sig ledigare i gryt än de andra, och är bättre på grävling, eftersom de kan stanna inne längre i grytet och med mindre obehag." Den historiken kan ju ses som synnerligen intressant att tillföra rasen Irish Glen of Imaal terrier. Om man tittar på nutida terrier torde glennen vara den enda irländska terrierras som passar in i George Tubervilles beskrivning, "...av en med mycket god jaktinstinkt grytarbetande hund med krokiga ben".

Detta stöds då också av teorin gällande de kvarstannande soldaterna. Samma beskrivning av denna lågställda terrier med krumma ben, kan man läsa om i de ytterligare hänvisningar som skrivits av Rawdon Lee i "Modern Dogs" 1894. Flera historiska bevis kan man alltså hitta på flera ställen i litteraturen, så detta är en ras som definitivt torde vara gammal.

Så under många generationer har invånarna i denna vackra men karga

"Flera historiska bevis kan man alltså hitta på flera ställen i litteraturen, så detta är en ras som definitivt torde vara gammal."

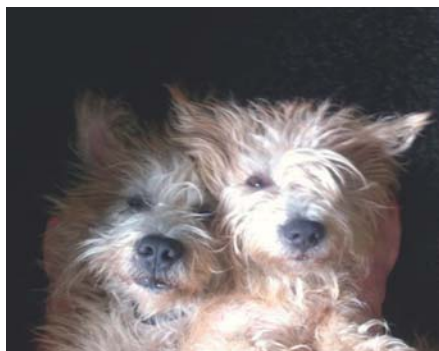
dal levtt sida vid sida med sina små speciella terriers. De föddes upp med alla de egenskaper som kännetecknar en mycket större hund, detta var nödvändigt för att klara av att dela den tuffa och svåra tillvaron tillsammans med sina ägare.

En tålig livskamrat

Irish Glen of Imaal terrier (även kallad Wicklow terrier och Glen of Imaal terrier förr) var ett nödvändigt redskap som skulle kunna arbeta tillsammans med sina ägare i den dagliga bistra tillvaron och då skulle inte ett djur oförmögen att göra sitt arbete ha tolererats. Terrängen var hård och alla tillgängliga resurser måste utnyttjas och där ingick hundar. En glen förväntades

både jaga grävling, räv, och att hålla kanin- och rättstammen nere samt dessutom delta i hundkamper, för att kunna tjäna ihop lite pengar till sin husbonde.

Vid jakt skulle glennen arbet "mute to earth", dvs tyst gräva sig ner i gryten och sedan kunna dra ut grävling eller räv eftersom de är mycket starka hundar, vad man kallar "strong dog" på Irland. De användes även för att spåra och dessutom för att jaga i vatten (utter och mink). Den pälsfärg som vid den tiden föredrogs kallades "slate and tan" och ansågs vara "the preferred colour for hunting in County Wicklow". "Slate" (skiffer) liknade bergens gråa färg och "tan" (ljus brun) hade färg av sand och jord. En annan pälsfärg som också får anses försvunnen är "blå", eller "true blue" som den kallas av irländarna. En mörkt gråblå som slog mot djupt blå och som av irländarna poetiskt beskrivits som varande samma blå färg som den vilda ljuven. I våra

Tuffa

Bilintresserade

Pigga

Badsugna

dagur är dock vete och blue brindle de enda godkända färgerna. Som typ ansågs det, att den skulle vara "Long in leg, short on leg, long in body & crooked in leg".

En stor hund med korta ben

Den är den minsta av de irländska raserna både till storlek och antal, samt dessutom den minst kända. Den är ofta ansedd som "en stor hund med korta ben" på grund av sin längd och den väldigt kraftiga välmusklade kroppen. Det är även vanligt att man använder den som vakthund, glennen skäller inte ofta, utan bara när det finns fog för det. Den har ett djupt, resonant och mycket respektingivande skall. Ser man inte hunden tror de flesta att det är en mycket, mycket större hund bakom dörren!

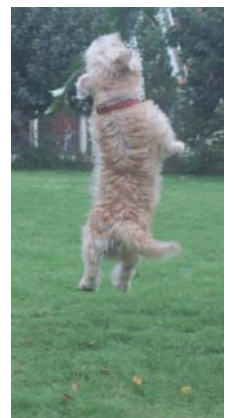
Erkändes som ras sent

Inte förrän 1934 erkände Irländska kennelklubben Glen of Imaal

terrier. Glennen var en nykomling i utställningsvärlden, men inte en nykomling som ras. Det föreskrivs därefter att varje glen skulle ha en Teastas Misneach eller ett "Dead Game" - certifikat för att kunna bli utställningschampion. Kravet för ett sådant intyg var, att kunna dra en fullvuxen grävling ur sitt gryt och, om möjligt, döda den inom sex minuter. Detta krav togs bort år 1966 i samband med att grävlingarna på Irland fridlystes.

Sittriktiga

*Spänstiga.
Foto Ingela Ryhede*

Badglada

Alerta

Kortväxta. Foto Ingela Ryhede

Fartfyllda

Äventyrslystna

Glennen i Sverige

Aragorn Klabböle på spårträning. Foto Stig Gustafsson.

Utvecklingen i Sverige

Importer 1977-2012

År 1977-78 importerades de två första hundarna till Sverige, men tyvärr ledde det inte till några avkomor. Istället lades grunden till svensk avel av Annette Andersson, kennel Glen Stars, som 1982 först importerade tiken *Inveraray Sinead* och sedan 1984 hanen *Inveraray Eamon* från den irländske uppfödaren George Campbell med kennel *Inveraray*. Första kullen kom 1985 och det var den första av sammanlagt 16 kullar från Annette Andersson som härstammar från dessa irländska linjer. Dessa linjer finns fortfarande kvar i aveln idag. De idag aktiva svenska uppfödarna importerar i snitt ca 20 % av sitt avelsmaterial och idag används både "0-parningar", det vill säga där inavelskoefficienten är noll, samt parningar med en något högre inavelskoefficient, för att bibehålla typen.

De allra flesta uppfödare idag, både i Sverige och internationellt, avlar fortfarande Irish Glen of Imaal Terrier med utgångspunkt från den traditionella typen. Och då även med tanke på dess ursprungsanvändning och med avsikten att hålla bland annat gryt- och arbetstraditionerna vid liv även om vi i Sverige omsätter delar av arbetet till t ex viltspår, agility samt lydnad istället. Irish Glen of Imaal är en ras som mår bra av aktivitet och arbete. Både i Sverige och övriga världen visas även rasen på utställningar i det skick som tradition och standard anger.

Under åren 1985 till och med 2012 har uppskattningsvis ett 30-tal hundar importerats och då framför allt från Irland, England och Danmark samt enstaka importer från Finland och Norge. Importen har skett både av privatpersoner och av uppfödare. Av dessa har drygt hälften använts eller kommer att användas inom

framtida avel. Kommunikation mellan uppfödarna finns idag när det gäller planering både för införda hundar, samt framtida importer.

Irländsk avelstradition, problem och förtjänster

Det finns idag ett 15-tal registrerade uppfödare på Irland och väldigt litet av den irländska avelshistoriken är sammanställd skriftligt. Mycket bygger fortfarande på muntlig tradition, som innehåller uppgifter, som ibland är svåra att få verifierade. Det förekommer också fortfarande, enligt uppgift, en avel som inte registreras in. Irish Glen of Imaal Terrier har inte haft en utställnings- eller avelstradition på Irland i den mening som vi räknar här idag. Det är inte förrän de senaste 40-50 åren som hundarna ställts ut aktivt och en mer inriktad avel i modern mening har bedrivits. Men fortfarande finns en grupp av uppfödare på Irland, som inte, eller väldigt sällan,

Hungriga. Foto Ulrika G Bergmark

Vakthunden

Leo. Foto Linda Berg

Glenn på jakt i Böviken. Foto Monica Lindholm

meriterar sina hundar. De bedriver sitt avelsarbete med inriktning på rasens ursprungsegenskaper som rasstandarden föreskriver för att bibehålla ursprungstypen och dess arbetsegenskaper. Export av hundar har inte heller förekommit i någon egentlig mening förrän på 1970-talet och då inledningsvis till England. Dock har läget avsevärt förbättrats i alla avseenden de senaste 20 åren. Rasen blev t ex inte godkänd för internationella utställningschampionat förrän 2004, vilket också kan ha en viss inverkan.

Uppskattningsvis finns det idag ca 5-600 st registrerade Irish Glen of Imaal terrier på Irland, med ett visst mörkertal i beräkningen och totalt i världen ca 3000-3500 hundar. Det finns inga stadgade regler inom den irländska rasklubben The Irish Association of the Irish Glen of Imaal Terrier (IAIGIT) för t ex ögonlysning av hundar p.g.a. den i rasen globalt förekommande ögonsjukdomen PRA CRD3, vilket dock flertalet av de internationellt verkande rasklubbarna kräver. De flesta uppfödare idag utanför Irland kräver förutom ögonlysning även DNA-test för PRA CRD3, innan man importerar hundar. I nuläget (2013) inregistrerar IKC de inhemska rasernas hälsofrågor i en databas. Så för närvarande uppmuntrar den officiella irländska rasklubben att avelsdjuren DNA-testas och registreras i denna. Men man har inte något liknande system likt SKKS hund- och avelsdata, så resultaten kan

vara svåra att få tillgång till. Idag vet vi alltså inte om eller när detta register kan bli offentligt. IAIGT för inte heller något eget register över ögonlysningar och DNA-tester.

År 2007 hade vi som mål i vårt RAS, att antalet födda valpar på sikt skulle öka och i ett första skede stabiliseras till minst 2 kullar per år. Målet uppnådde vi 2009. Och för de nästföljande åren fram till 2017 är det uppsatta målet att uppnå 5 kullar per år. Dessutom behövs fler importörer för att bredda avelsbasen och öka den genetiska variationen.

SAIGIT ska aktivt verka för att öka intresset för rasen och bistå med kunskap, information och särskilt uppmuntra de med intresse för uppfödning av Irish Glen of Imaal Terrier. Klubben ska bistå och verka för samarbete mellan uppfödarna och en idé kan vara att uppfödare går ihop för inköp av avelsdjur med nya linjer. Vi vill även få våra uppfödare att stödja och uppmuntra intresserade hundägare som ej är uppfödare, att ta en valpkull på tik eller upplåta hanhund till avel. Importer bör uppmuntras och ske ur så skilda blodslinjer som möjligt. För att en önskad avelsbredd ska kunna uppnås, bör import av kullsyskon eller jämförbara släktskapskombinationer undvikas. Men, att i de fall det inte är möjligt, hellre låta två kullsyskon gå i avel, istället för att samma hund används två gånger samt att inte heller para två för närbesläktade hundar med samma eller närbesläktad täckhund/

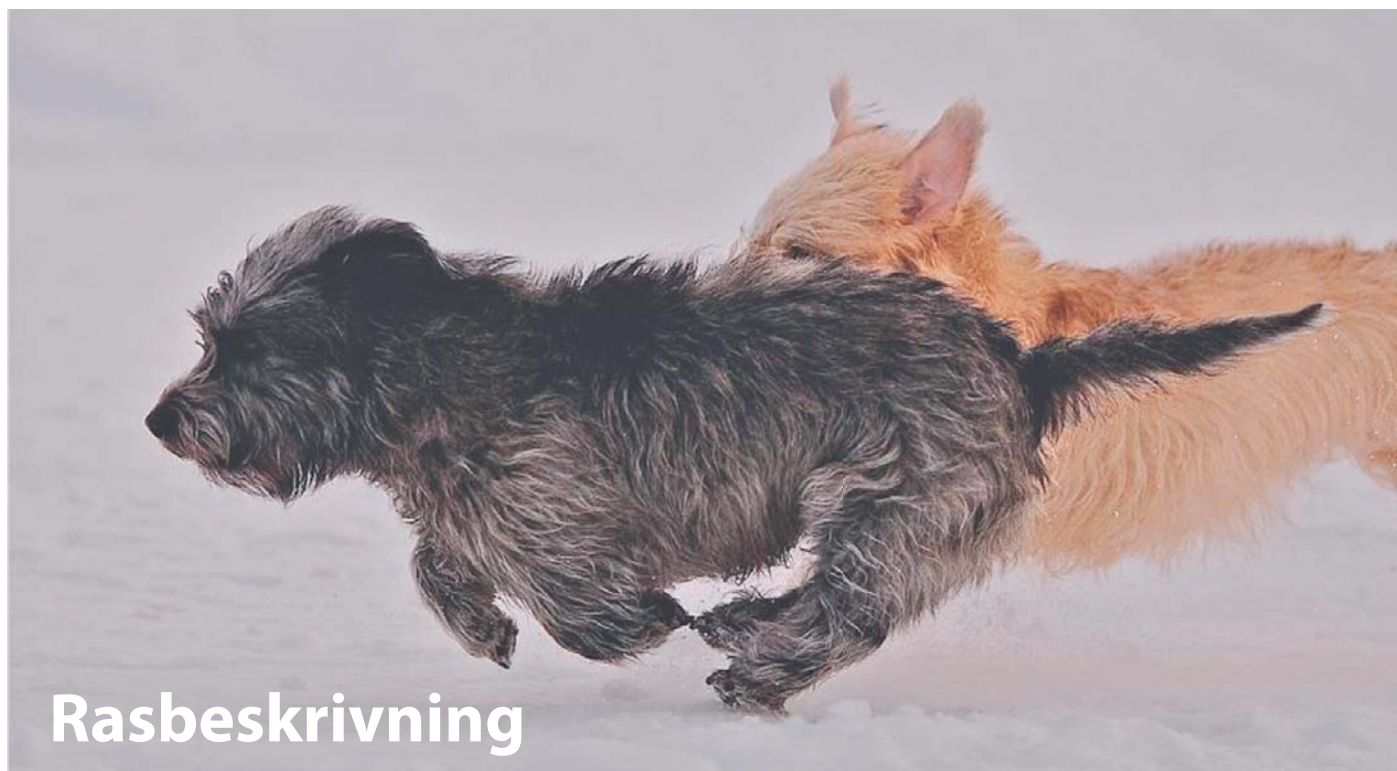
täckhundar. Klubben har här en viktig funktion att upplysa och informera uppfödare samt privatpersoner i dessa frågor samt även i övrigt aktivt sprida information om vad som sker inom rasen i andra länder genom t ex klubbens medlemstidning (Glenbitten) och speciellt riktade utskick till uppfödarna.

Hälsa

Nulägesbeskrivning, allmän: Irish Glen of Imaal terrier är i grunden en mycket sund ras med få kända hälsoproblem. Rasklubben genomförde en hälsoenkät under 2005, där vi vände oss till de som var ägare till svenskfödda och registrerade hundar sedan 1983 fram till 2005. Ännu en enkät skickades ut 2012, resultaten från de båda hälsoenkäterna skiljer sig inte åt. Antalet hälsoenkäter som skickades ut var 2005 ett 70-tal, det motsvarade drygt hälften av de sedan 1983 svensktregistrerade hundar och svar inkom rörande 45 hundar. 2012 skickades ca 80 enkäter ut och svar från 52 stycken har inkommit.

Antalet registreringar i Sverige från 2001 – 2014 har varierat en hel del. År 2001 registrerades (inklusive import) 7 individer, 2002 0 st, 2003 5 st, 2004 9 st, 2005 6 st, 2006 hela 18 st, 2007 9 st, 2008 8 st. Därefter ökade antalet en del, 2009 hela 23 st, 2010 19 st, 2011 endast 4 st men 2012 13 st, 2013 14 st och 2014 15 st.

□

Rasbeskrivning

Snabba. Foto Magnus Svensson

Exteriör

För att kunna förstå exteriören, bör man se på historiken angående rasens ursprungsanvändning. På grund av sitt användningsområde är typen något "blandad", då det är en grävande grythund, men även jager i vatten, så behöver den stor styrka och substans tillsammans med livlighet (gamefulness), för att kunna utföra sitt arbete. Detta bestod i att kunna nå sitt byte (grävling, räv, kanin mm) inne i grytet/lyan, för att sedan helt enkelt dra ut den eller jaga utter och mink vid åkanten.

En förutsättning för detta är starka käkar med stora välplacerade tänder och villkoret för detta är att hunden har en tämligen bred skalle med välmusklade kinder och en mycket kraftfull nacke. Längden på nospartiet ska vara något mindre än skallens och till detta behövs ett markerat stop med välvälvda ögonbryn.

Kroppen ska vara medium lång, inte för djup, då den inte får nå längre ner än till armbågarna. Glenningen ska ha en stadig jämn rygg. Svansen ska ha en passande längd för arbete under jord, d v s tillräcklig längd för att kunna greppas med en mans hand, högt ansatt och svansen ska bäras glatt jäms med rygplanet, men inte över.

Frambenen ska vara ganska korta, med tung benstomme och böjda så att tassarna blir litet utåtvridna, detta är en tradition i rasen, för att denna benform är en hjälp för effektivt grävande. Fastän tassarna är utåtvridna får det inte finnas några lösa armbågar eller mellanhänder. Skuldrorna ska vara väl tillbakalagda och överarmen samt armbågarna ska hållas tätt intill sidorna, men inte så tätt att frambenens rörelser kan hindras.

Bakbenen ska vara långa nog för att kunna balansera med frambenen och

för att kunna ge en jämn rygg. En svag böjning över länden hjälper till att ge en "drive" åt de bakre rörelserna och ger dessutom kraft vid hopp. Låren måste vara välmusklade både upptill och nedtill, hasen kort och lodrät, med bra vinklar.

Tassarna är mycket viktiga; de ska vara runda, starka och försedda med tjocka trampdynor. Rörelserna ska vara fria, kraftfulla och rakt framåt både bak och fram. Det får inte finnas någon svaghet i mellanhänderna. Sammanfattning: Bra grävartassar och ben som är starka i lederna önskas och hasorna måste förbli parallella i rörelse.

Och slutligen, Helhetsintryck:

Glen of Imaal terrier skall vara medelstor med medellång päls. Den skall ge intryck av stor styrka med maximal substans i förhållande till sin storlek. Kroppen skall vara längre än den är hög, rasen skall vara lågställd.

Söta

Sällskapliga

Rasspecial-IRISH GLEN OF IMAAL TERRIER

Irländska kennelklubben erkände rasen 1934 och en rasklubb bildades snart därefter.

Temperament

Ur FCI Rasstandard, svensk översättning:

“Rasen skall vara rörlig, aktiv och tyst arbetande. Den visar intensiv jaktlust och stort mod när så behövs. I övrigt är den vänlig och foglig och utstrålar personlighet. Rasens lojala och tillgivna kynne gör den mycket lämplig som sällskapshund. Det sägs att rasen inte är lika hetlevrad som andra terrier, men den är alltid aktiv och arbetsvillig.”

Det finns naturligtvis ett grundläggande och långvarigt arbete som speglar rasens ursprungliga användningsområde. Den har tidigare

varit jakt-, vakt- och gårdshund. Då faller det sig naturligt att beskriva de önskvärda rasegenskaperna som:

- ”game” -modig, morsk, stridslysten
- ”spirited with great courage”, alert med stort mod när så är påkallat
- i övrigt vänlig och foglig
- rörlig, aktiv och tyst arbetande

Dessa egenskaper var nödvändiga för att hundarna skulle kunna utföra sitt tilldelade arbete på gården. Om vi då omsätter dessa traditionella egenskaper, som tagits fram för en jakt- och vakthund, och istället för över dem till deras situation idag, vad får vi då?

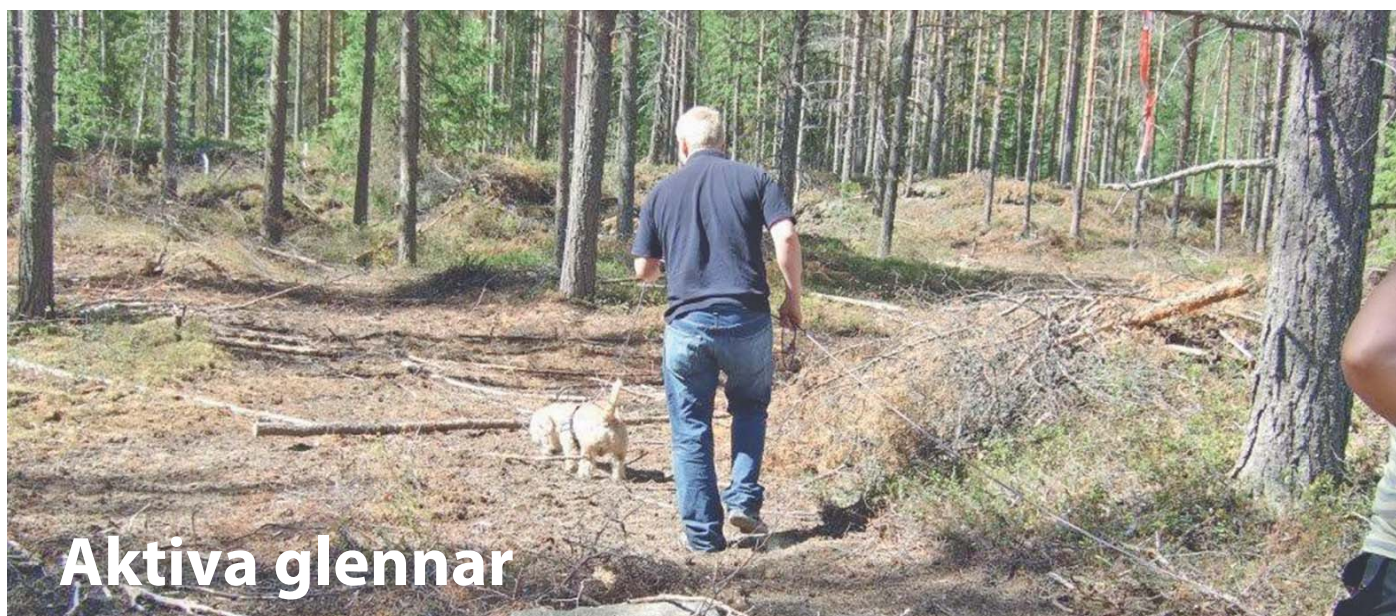
Jo, faktiskt en mycket trevlig familjehund som är väldigt vänlig och foglig i hemmet och som fungerar med alla familjemedlemmar och som även vaktar ditt hem. Som är lekfull, oerhört

personlig, rörlig, aktiv och tyst (nästan). Som är modig och alert vid behov. Som fortfarande tycker om att arbeta, men idag ersätter vi gryt och lyor med viltspår, vandringar, agility, rallylydnad osv.

Glennen är en ”bruksterrier” som alltså mår bäst av att vara en arbetande hund och som otroligt gärna undersöker skrymslen och vrår, sorkhål och stenrösen.

Och till sist måste sägas, att eftersom de är lugna, så finns det inga hinder att ta med dem på dina egna äventyr. De seglar, åker kanot, vandrar, badar, fikar, åker pulka, drar vagn osv.

□

Viltspårsträning. Foto Stig Gustafsson.

Aktiva glennar

En Glen är en ganska allround-hund trots att den från början är tänkt till gryttjakt med inriktning på grävling. Sedermera användes den också till jakt i vatten med inriktning på utter och bäver. Den skulle också hjälpa till på gården med diverse sysslor (se avsnittet historik). Idag skulle jag vilja säga, att

den går att aktivera i det mesta vi idag gör med våra hundar. För att nämna några så kan jag säga, att agility går bra, viltspår – en Glen älskar att spåra -

lydnad går också bra men det går nog åt en hel del godis. Att använda en Glen som draghund på olika sätt, som t ex vid skid- eller sparkåkning, går utmärkt. Kantarellsök kan en Glen lära sig också.

Detta är bara några av alla aktiviteter man kan tänka sig att prova på med sin Glen. Jag kan nämna att i USA tävlar man med Glen i ”Barn Hunting” (Jakt i ladugård, reds anm), där är dom också duktiga. Så har du en Glen så tveka inte att prova på olika aktiviteter!

Ulrika G Bergmark

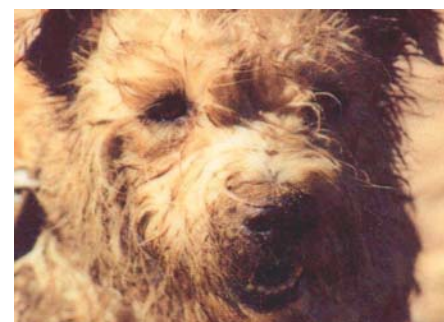
□

Möte med grisen

Agility, slalomträning

Smutsiga

SAIGIT

The Swedish Association of the Irish Glen of Imaal Terrier

SAIGIT firade sitt 10-årsjubileum 2014, både i Klabböle och vid vår årliga medlemsträff på Pottakern utanför Uppsala i september, och under jubileumsåret frångick vi inte våra vanor utan lekte, tränade agility och gryt, pratade massor, tipspromenerade tillsammans och "springa-fort" tävlade. Det här gillar vi och har ett stort behov av att få umgås med "samma sort", till och med hundarna resonerar likaledes. Som avslutning hade vi en liten fest med vacker och god glentårta till förrätt och grillat med gott vin till efterrätt!

Och under våra första tio år tycker vi nog att vi har klarat av massor, varit konferensras, skrivit raskompendium, två stycken RAS och som sagt fyra stycken utställningar, samt så mycket medlemsvård vi orkat. Vi har också uppfyllt våra mål från vårt första RAS med råge och det känns skönt. Vi har fått nya uppfödare och flera glenägare har tagit enstaka kullar, vi är inte snabba men vi går långsamt framåt och det känns skönt. Vi har också försökt att vara så mediala som möjligt och vara den första rasklubben inom SvTeK som skapade en egen klubbsida på Facebook, vilket har varit mycket lyckat för oss.

Välkommen att gå med i vår klubb, det är enkelt. Sätt in pengar till The Swedish Association of the Irish Glen of Imaal Terrier på följande postgiro konto: 118 06 34-6, skriv namn och adress och gärna din mailadress om du har någon. Och sen är det klart! Du får glengemenskap, medlemstidning 4ggr/år, erbjudande om glenaktiviteter stora som små, vara med och tävla om årets glen med mera.

Välkommen in till vår klubb och ta del av Glennar och Glenfolk, när det är som bäst!

Hemsida

www.saigit.se

Medlemsavgifter 2015

Du får glengemenskap, medlemstidning 4ggr/år, erbjudande om glenaktiviteter stora som små, vara med och tävla om årets glen, mm.

Helbetalande	250 sek
Familjemedlem	100 sek
Skänkt medlemskap	100 sek
Medlem ej bosatt i Sverige	270 sek

Skänkt medlemskap, avser att ge uppfödaren möjligheten att ge 1 års medlemskap till sina valpköpare i samband med köp eller överlåtande av hund.

Medlemsavgiften ligger som rullande helårsinbetalning, gällande från inbetalningens mottagningsdatum. Inbetalas på The Swedish Association of the Irish Glen of Imaal Terrier pg nr 118 06 34-6, uppge namn och adress och gärna din mailadress om du har någon.

Vill du veta mer om Glen när du läst denna artikel så får du gärna kontakta någon i styrelsen, information till dem finns på SAIGIT's hemsida

www.saigit.se

Vill du veta var det finns Glenvalpar så kan du kontakta vår valphänvisare Monica Rodéhn, ring henne på telefon 08-35 00 11 eller på mobilen 070-914 00 62, eller maila

valphanvisare@saigit.se